

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

In [Aristotelis Libros IV] - Cod. Ettenheim-Münster 265

[S.l.], um 1620

[Liber primus]

[urn:nbn:de:bsz:31-129087](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-129087)

si et no obstat, qui minus recta iam ad p[ro]p[ri]o[rum] uniu[er]si dicitur
p[ro]p[ri]o[rum] nam ut homo suus dicitur habet & dicitur ratione. etiam p[ro]p[ri]o[rum]
p[ro]p[ri]o[rum] e. m[er]it[um]. Viles. Aug. lib. 83. qu[est]i. 44

Itam de ordine partium uniu[er]si simpliciter patet, quod res omnes
in mundi partibus communitissime ordine sunt alligatae, ita ut
quod in unum, contra se ipsas tam tenent, recta eis et elementa
sunt uicaria, quod n[on] solum p[ro]p[ri]o[rum] p[ro]p[ri]o[rum], ut p[ro]p[ri]o[rum] equi, u[er]o uicaria
cetera terra p[ro]p[ri]o[rum] sedo habent; praeterea eis sunt ordine sua colla-
ta, ut si multas fouent, et caliditate capere in terra ex
siccant p[ro]p[ri]o[rum] m[er]it[um].

Sane ~~omnis~~ quae omnia in numero, p[ro]p[ri]o[rum] et mensura Deus conser-
uat, quod e. talis ea non potest esse nisi p[ro]p[ri]o[rum]

Dices 1. In uniu[er]so multa respiciantur, fidei, et morosa, q[uo]d
saltem partes uniu[er]si non sint p[ro]p[ri]o[rum]

R. Nonne et peccata n[on] faciunt ad p[ro]p[ri]o[rum] adine totius
Uniu[er]si, na ut 3. Aug. 16. de. dicit: e. g. p[ro]p[ri]o[rum] de[us] m[er]it[um] p[ro]p[ri]o[rum]
et p[ro]p[ri]o[rum] ita p[ro]p[ri]o[rum] in h[uius] spectabili mundi p[ro]p[ri]o[rum] no[n] d[omi]n[us] p[ro]p[ri]o[rum]
tum, p[ro]p[ri]o[rum] differ[entia]m, uicaria in magna uarietate ex omni. Itaq[ue] ea,
qua fidei sunt ad Uniu[er]si, et ratio faciunt, eo modo, q[uo]d
quodammodo uicaria commutat ad p[ro]p[ri]o[rum] m[er]it[um], et uicaria acq[ui]s
uicarietatem augent.

Dices 2. Inter ipsas res uniu[er]si est r[ati]o et antinomia,
na elementa se mutua agunt, fixa et r[ati]o se mutua conu-
munt.

R. Haec uicaria augent, et ornant ordine uniu[er]si, na no[n] t[em]p[or]e p[ro]p[ri]o[rum]
p[ro]p[ri]o[rum] dicitur p[ro]p[ri]o[rum] corruptio dicitur p[ro]p[ri]o[rum] libet.

Dices 3. In uniu[er]so multa desolantur, et multa re-
dundant.

R. Nil desolantur in uniu[er]so satis est, si ea eis omnes p[ro]p[ri]o[rum]
d[omi]n[us] generales, et quibus multa y applicatione ca[us]e nullum
p[ro]p[ri]o[rum] desolantur hactenus in p[ro]p[ri]o[rum] satis n[on] e[st] ad p[ro]p[ri]o[rum] uniu[er]si
res ipsas, effectus in uicaria p[ro]p[ri]o[rum] uniu[er]si p[ro]p[ri]o[rum] no[n] obstat, quod
deus p[ro]p[ri]o[rum] et p[ro]p[ri]o[rum] in finem p[ro]p[ri]o[rum] p[ro]p[ri]o[rum] q[uo]d se h[uius] n[on] p[ro]p[ri]o[rum]

mundum non esse perfectum, sed tunc non habet omnem perfectionem possibilis. Deinde in mundo nihil est superfluum, in quo habentur res finis, & in causa, & unitate, & potest fieri ad perfectionem, & ad corruptionem, imo a propria amplexione suam, quia finis est uti dicitur, cum aut unitate, velut, aut saluti operent, aut uterque sunt, aut ignorantibus deant. *Aug. in sermone in xv. versu, sub die 3. Aug. lib. 6. de gen. c. 17.*

Dices 4. Si univocum est effectus, quod aggregata ex deo et rebus creatis, tunc quod effectus, quod deus facit, modus est falsus. *Aug. de civitate dei, lib. 1. deus et res creatas sunt quod effectus, ut dicitur in interpretacione deus facit.*

Dices 5. Res sublucanas corruptioni subiacent, et corruptioni sunt corruptibiles. *Aug. corruptibiles res sublucanas sunt ad corruptum univocum, quia hanc mutabilitate ratio comprehendit, sicut una bene quodam pulchra est, quoniam ex materia sublucana, quodam respondit, et non dicitur corruptibile, de qua res. Aug. de civitate dei, lib. 1. c. 8.*

Dubium Secundum

An bene Aristoteles probavit motum eternum
sicut corpus sicut in caelum

Con: l. 6. de caelo. c. 12. g. 2. a. 1. 2. 3. 4. 5.

Nota 1. Jota difficultates circa hoc effectum ex duabus positionibus sunt, quarum prima est, motum eternum non esse, et arduum, et motum. *Secunda, cum componitur simpliciter quodam unum tunc motum simpliciter et a se ulla, cum simpliciter motum unum tunc corpus, cum motu, et primo motu. Vides motum non esse eternum ab Aristotele. c. 12. 2.*
Mouens ignis per se ipsum transmissa motu potentissimum, id motu non est motu, quia hoc corpus, nec dicitur tunc motu, nec est motu in linea, sed a se ulla, non est motu, sed motu, quia non est dicitur illa adaguetu. *Aug. 2.*
Si mouens motu, id motu non est motu, quia non est motu, sed motu, quia non est dicitur illa adaguetu.

† #
† #
† #

Seu certū uniuersi; nec erit motus suspens; qd nō est a motu, seu certū
nō qd mouebit motu recto, cū dicitur motus suspens; et dicitur nō hōz dicit
recto; nec est circularis, nec mixtus, cū magnitudo sui, quā fit
sit simplex. Motus certū nō dicitur circa mundi certū
cū habet certū p̄m̄m, ut patet ex planetis, unde fit, ut sol, lū
et in alijs, p̄m̄m hōz a terra, quā fit cū est in oppositō unij,
q̄ motus sub nullo horū membrorū ḡt̄er̄. Pro solutiōe

a² Nota 2. Motus tū hīc agitur d̄ motu recto, p̄t̄ p̄uenit a
nō, quāter̄ nō d̄ distinguitur ab alijs, unde p̄ eo tū motus, q̄ hīc tū
accipitur, q̄ nō est circularis. Deinde nō recto, q̄ tū hīc
d̄ motu compōs̄t̄ duplicari nisi p̄t̄ p̄t̄ motus circularis, q̄ p̄uide
p̄t̄, nō se certū quēda p̄m̄, et ordinem p̄m̄, et d̄ p̄m̄
ad ip̄m certū uniuersi.

a² Nota 2. Motus rectus, et circularis hōz motus hīc agitur, motus
motus p̄m̄ et p̄m̄. Mathematicus rectus motus est, q̄ fit p̄m̄
nōm p̄m̄, sc̄a, que a p̄m̄ p̄m̄ ad p̄m̄ p̄m̄
d̄ p̄m̄ p̄m̄. Mathematicus tū circularis, q̄ fit p̄m̄ p̄m̄
tū hīc circularis, ubi nō est certū sit. P̄m̄ nō recto motu
est, nisi d̄ motu ad certū uniuersi, unde dicitur motus p̄m̄, q̄
est, q̄ d̄ p̄m̄ p̄m̄, sc̄a, q̄ a certū mundi ad certū certū
quam d̄ p̄m̄ p̄m̄. P̄m̄ circularis est, q̄ fit
magnitudine, cuius est partes a certū mundi agitur p̄m̄.
Est quo p̄m̄ motus, q̄ fit p̄m̄ p̄m̄, q̄ partes accedit ad certū
mundi, p̄m̄ ab ip̄m, et nō p̄m̄. nō d̄ p̄m̄ p̄m̄ p̄m̄, p̄m̄
tū motus est: ex quo q̄ p̄m̄ p̄m̄ p̄m̄ p̄m̄.

a² Nota 3. Si motus certū motus a leuibus vel p̄m̄. In nō
nō agit, ut fiat p̄m̄ magnitudine p̄m̄, et ad certū terminum
p̄m̄ p̄m̄. Quid ex motu dicitur, q̄ tū est ad certū p̄m̄
motus p̄m̄, nā ad certū ubi nō est motus, motus nō p̄m̄
p̄m̄ motus p̄m̄, impeditur ad illud p̄m̄. Et motus nō
tū motus motus p̄m̄, p̄m̄ p̄m̄ a d̄ p̄m̄ p̄m̄ p̄m̄
tū. q̄ d̄ p̄m̄ p̄m̄ p̄m̄ p̄m̄, p̄m̄ p̄m̄ a p̄m̄
p̄m̄ p̄m̄, p̄m̄ p̄m̄, nō debet p̄m̄ p̄m̄.

a² Nota 4. Ex hīs colligitur ad simplicitate motus nō recti, ut

accidit, et recedit.
R. Aqua motu nati tui ferre deorsum gravitate sibi innata, cui
succedit illa fluctuatio ab extingendo me per sua natura elemento
aqua, si per aqua in sua particularitate natura, quibus per sui na-
turali quibus natura est eiusdem rei ex subordinatione partium unius
obtemperantia superant.

Dies 3. Eadem corpori simplicia praeparat plures motus ad qualitates
v.g. aquae humiditatis, et refrigerantis, sicut est maior ratio, et ad idem hinc
causa et motu locali.

R. Est de per ratione, quia una eadem elementa habet plures qualitates
suae naturae generantes, ad quas perinde potest moveri, v.g. potest nisi uni-
ta in univoco loco, et perinde ad plures ista impellit, et una uni-
versitatem.

Dies 4. Omnes sphaerae caelestes intra prima mobile mundi
motu eodem motu gyrationis, videlicet ab oriente ad occasum, et ab occasu
ad orientem.

R. Corpora caelestia quibus multis motibus possunt moveri, una per se
aliquo modo accipi, haec est superior sphaera impulsiva sunt in ista die
causam hinc, tu des sunt caelestis, nos a: sphaerae unius corpori
simplicia a posse motu plures motus simplices, sicut diversos.

Dies 5. Terra, et aqua differunt motu, inter se sicut et in natura
una motu simplicia, nata sunt etiam; quod tunc apparet in illa sphaera
motu.

Motus aquae et terrae tempore physice loquendo non sunt eadem
Ceterum autem sunt a facultatibus naturae, et libere ad diversa
sua in univoco.

Dies 6. De differentiis hinc hinc motus, quo ignis ferre superum
duo omnium motus, per motu aquae equali et motu terre, quod est per se
infra c. q. ubi dicitur, cum hinc et per quodam uni.

R. In physice motu elementare debet fieri ex maxima libertate
sua, quae motu ignis est sicut et motu facta gravitate physice, et
ad unum maximum superant, v.g. a: motus, qui aliqd ferre ad contra.

Conclusio 2. Vere simplicia a b. Est, unius corpori sim-
plicia una tunc latitudinem simplicia nati potest, et ista,

a. l. x. ad. c. 29.

quantitas latiorum simplicium unum sicut corpus simplex
 exigitur cui insit. **Art. 2.** Quia quodlibet corpus simplex habet
 determinatum unum in univ. qd e. a sua sicut in materia unum motum
 simpliciter qd ad illa motu solum inclinet. **Art. 3.** Quia sicut
 longi & numerus motuum determinator quos dicitur habere in univ. sicut
 ad illa; de seipso sicut multitudine qd si parit in nulla foret
 nisi supponeret unum in motum unum tunc sicut in unum quomodo dicitur.
Art. 4. Ex unitate motuum colligitur. Estet quodlibet motus quomodo
 motum determinator qd sicut colligitur si sicut motus simpliciter quomodo car-
 poribus simpliciter unum quomodo possit.

Dubium Totium

An Mundus sit unus.
 Con. l. c. t. calo c. 3. q. 2.

Omitto sentias uarias antiquorum de unitate mundi.

Conclusio Vnus tunc e mundus. **rationes** solent
 afferri plures v. g. ides sicut in unum tunc die sicut videtur se
 ex multitudine motuum huius accipit uarias rationes colligendae plures se
 deo; sicut haec & similes rationes quomodo arguunt sicut nulla in motu a pri-
 oris ratione physica afferri qd haec ratio videtur. Estet tunc ubi in
 autoritate Patrum in quibus tunc dicitur. **2.** Ex scriptura qd
 inferunt unitati mundi. in Gen. 1. dicitur deo fuisse ex una deum
 nam gen. dicitur. **1. in 2.** ut mundus singulus. vide Summ.
 d. 29. f. 2. n. 55.

Contra. Certum e hunc mundum non ita esse unum
 quasi habeat retinere unius p se in retentione entis
 cu sit aggregatum quoddam ex multis partibus in actu appetit; dicitur
 unum mundus. **1.** Propter eorum officia u. subordinacione, qua inferiora
 superioribus, et ad deum tanq primo motum subiacent. **2.** Propter har-
 moniam, et unitatem consensu, quo ad ad deum uniuersi aspirant.
3. Propter ordinem, quo ad corpora uniuersi huius dicitur se dicit, et quo
 eorum ordinat in unum sine actu, quomodo tota unitas uniuersi e tunc qua

terius ordinis, ex qua patet falsu esse illud, quod gra dixerat, hunc mu-
di esse unu, eo quod res omnes habent una eandem incommensurabilem rationem
cuius tanq membra eius copios congerunt.

C. 3. Certum est posse a deo plures mundos esse
in infinitum. i. simul existentes. Est gra ratione
Wichsi: q dicebant deo non posse alios effectus producere, q quos de fa-
cto produxit. Prae est, qe dicebant deo esse non agere. Sed
gelosus rae q, qe plures mundos effici nec renegat qe potest non deo, in
illa sit infinita, nec eo potest effectus mundi, in ipse sit finitus.

Dies 1. Gratias est mundi ad exemplar divini archetypij, ad
archetypu n e nisi unu. qe.

R. Si unu tunc sit archetypu mundi fundamtu. divina estia, potest
esse et non respectu ad plures mundos rarios distinctos, alios n sequeret
q nec arguitur in nulla se singula para potuisse a deo produci.

Dies 2. Si mundus tota naturam obtinet in se q non potest a deo
alio fieri.

R. Eo tenet totam naturam, q et facta creatio q, ut sit deo adone
determinata qua emanat naturam huius mundi, creare aliam.

Dies 3. Si sunt plures mundi, esse maxime iudicatio inter
corpora natia.

R. Suarez d. 29. s. 2. n. 35. motu, et laa lenitate pondera de ex
naturalis ordinis ipsius corporis in se, na qe hoc ordine ordi, quod huius
uero, terra ad orbem, ignis ad gravitate luna; si qe sunt plures mundi
corpora unigenitum mundi in sui locis maxime, na mundus nq ad pae-
naturam creatam tunc ordine corpore eisdem mundi; corpora uo disti-
ctore naturae n habent in se ordinem, et ideo nulla apponunt sub. d. d. u
forma aliud esse, nec obstat, quod elementorum loca determinata sit; hae
q. determinatio licet qe ea tunc ordi, quod gravitate uolunt eo sub
lenit. Itaq terra. i. q. nati appetit esse in centro indifferente sita,
na in hoc centro, sicuti aer appetit esse supra aqua, et terra in alti-
tate, na sup hunc aqua, uel terram.

Dies 4. Intra est pnia, q no reducit in actu si qe deo
potest plures mundos producere, qe et facta producit, aut producit.

¶. Proq. cons: nam ut pota na sit supra, satis est saltem in unio
si videtur rebui in actum. Deinde licet pota dei mag. relucet ad
actum, n. n. esset supra, n. supra est id, qual. ordinat. ad di-
que fine, et t. n. n. affectu illum, at pota dei no ordinat. ad actum,
tang. finem.

Disputatio Secunda De Origine et Creatione Mundi.

Notar. quia *artes* sunt q. *Phys.* tunc hic r. de act. conat. *opendos* n. d. e. *scriptura*; res d. h. e. *examinari*, et *fr.* an
n. d. h. e. *propterea*. 2. *fr.* *possit esse*.

Nota 2. *Costa* et *in* *statem* *deu* *de* *causa* *finalem* *cum*
aliqua *res* *a* *se* *distinguitur*, *ut* *ipse* *l. 2. m. 2. d. 52. et 28.*
ud 28. *quod* *et* *causa* *efficiente*, *qua* *in* *statem* *esse* *ipsum* *de*
n. in *tempore* *si* *hinc* *requiritur* *essendi*, *postquam* *n.* *quod* *esse* *ab* *actu*
tuor, *hinc* *in* *statem* *de* *ab* *actu*. *l. g.* *si* *feras*, *saltem* *ab* *actu* *no* *esse*,
en *is* *causa* *efficientis* *su* *hominis* *ab* *actu* *no*, *na* *esse* *hinc* *postquam* *esse*,
habuisset *et* *esse* *ipsum* *hinc* *ulla* *necitate* *essendi*.

Nota 3. *Cum* *in* *statem* *natura* *physica* *retro* *por-*
ponat *matem*, *certa* *est* *si* *artes* *uoluit* *admittere* *causa* *efficiente*:
ten *munda* *de* *re* *general* *hinc* *in* *quod* *causa* *q.* *legit* *n.*
atione *physica* *de* *re*, *h.* *p.* *creatione* *de* *natura*. *quod* *esse*, *in*
artes *agreement* *creationem*.

Cor: l. 4. *Phys.*: c. 2. g. 5.

Dubium Primum

Suar. d. 20. f. 5.
Item. f. 2. n. 2.

Quid sit *Creatio*. Item,
An sit *actio* *transiens*.

C. I. *Creatio* e. *eductio* *totius* *de* *substantie* *ex*

Ita pars similis putat, quae et ratio actionis scilicet nihil est aliud q[ua]m
et veritas effectus quatuor q[ui]bus dicitur ab agente. Hic e[st] actus
n[on] 21. Itaque patet q[uo]d mutatio: et licet actus q[ui] est eo f[aci]o sit reus idem cu[m] motu
n[on] sit et, quia q[ui]d sit f[aci]o, q[uo]d t[ame]n n[on] est n[on] est passio in se, cu[m] h[ab]eat
effectus r[ati]o q[ui] sit in h[ab]itudine transiens ad motu[m], cui in se formatur
inter.

Quaerit An creatio sit actus? An volunt alij de actus
n[on] 25. Quia f[aci]o cu[m] terminat[ur], na[m] licet in una genere. N[on] termini, et effectus
inter se res creata sit passio ipsa, et t[ame]n motu n[on] in genere cre
f[aci]o ip[s]a creatio. Sed n[on] placet h[ab]ere responsio, q[uo]d p[ro]batur in
genere sua mat[er]ia supponit p[ro]batione in rebus q[ui] sit
et intellectus ordinis, na[m] h[ab]et, via h[ab]et, na[m] q[uo]d nullu[m] h[ab]et cu[m] re. Itaq[ue]
n[on] 25. h[ab]et creatio, et qua[m] cu[m] q[ui] actio n[on] cu[m] actio, nisi Logis loquatur
quatuor cop[er]at[ur] y n[on] dicitur f[aci]o accitibus ad agens, quod p[ro]batur
n[on] 27. seu determinat. p[ro]batur actus q[ui]bus ad terminu[m], n[on] dicitur, et q[ui]bus, et
idea si nullu[m] f[aci]o h[ab]eat terminu[m], n[on] h[ab]eat actio, quatuor q[ui] creatio
sua illud f[aci]o q[ui]bus, ut n[on] n[on] seu terminu[m] n[on] e[st] in se, q[ui]bus in se
in eodem instanti terminu[m], in quo sit, et q[uo]d internu[m] q[uo]d in se, et
et quatuor creatio in ip[s]o terminu[m], n[on] t[ame]n in se, p[ro]batur n[on] dicitur
q[ui]bus est.

Dubium 2um Conimbr. v[er]o. lib. 9. p[ar]t. 1. c. 8. a. 2.

Quomodo differat creatio a conservacione.

Concl[usio]. Si res q[ui] servat[ur] independenter ab o[mn]i q[ui]bus t[ame]n
mat[er]ia, eadem res in se sunt creatio talis rei, et q[ui]bus
n[on] differunt, nisi r[ati]o. Quia creatio sub h[ab]ere uocatur creatio re:
n[on] 28. gatione cu[m] n[on] h[ab]eat, q[ui]bus t[ame]n cu[m] q[ui]bus connotat p[ro]p[ri]etate
e[st] cu[m] n[on] h[ab]eat: a quod e[st] re, p[ro]batur q[uo]d res accipit q[ui] h[ab]et
ratione creatio, p[ro]batur n[on] in illa parte ratione illi q[ui]bus creatio
creatio q[ui]bus q[ui]bus p[ro]p[ri]etate q[ui]bus, sic re q[ui]bus r[ati]o p[ro]p[ri]etate
talis p[ro]p[ri]etate, illi terminu[m] i[st]a eadem actio ratione q[ui]bus t[ame]n h[ab]et.
v[er]o q[ui]bus et r[ati]o.

ut res non fiat; solum qd illa spatio est nata ex inductione, at
in ducendo non operabit illa ex ideam in agentibus naturis.

Cominbr. lib. 8. phy. c. 2. q. 2. ar.
Suar. d. 20. s. 1. n. 24. 25

Dubium Quartum

An Aristoteles agnovit creatorem?

65.

Multi putant, quod non. Primum quia dicit illud textu. Ex nihilo nihil
fit. 2. phy. 4. 33. 2do quia ubi dicitur agit de actione pmo subjicit illi
di quod sit, et 5. met. c. 12. t. 17. pmo ubi dicitur de fine quod sit pmo:
pmo frangit ut dicitur aliud. Ita ut 2. met. t. 4. Primum
ergo qd pmo sunt, non tunc cum.

5. 24. Alij dicunt, factum no agnovisse creatorem cu novitate essendi; caput
5. 25. uisse tunc illam sine novitate essendi; Alij dicunt factum ubi dicitur
agnovisse.

C. I. Aristoteles agnovit res quas putavit esse ab
eterna sine causa efficiente ipsam sine causa, utq. ad
agnovit creatorem ipsam sine novitate essendi. 2. phy. 2.

Quia in factum deo e ca finalis res atomum. t. 27. lib. 12.
2. phy. t. 29. 2. phy. t. 40. videt veteres qd afferunt alia et
plantas fore casum, cetera et cetera divinis facta no item. 2. 1. t. 2. ad
t. 20. dicit, recte fecisse naturam qd videtur esse qd dicitur. 2. 1. t. 33.

2. 1. t. 33. dicit, recte fecisse naturam qd videtur esse qd dicitur. 2. 1. t. 33.
dicit, 2. 1. t. 33. dicit, recte fecisse naturam qd videtur esse qd dicitur. 2. 1. t. 33.
a deo, casu, et reliqua sine tunc ca, et utitur qd dicitur qd dicitur qd dicitur
ut dicitur.

2. 1. t. 33. dicit, recte fecisse naturam qd videtur esse qd dicitur. 2. 1. t. 33.
dicit, 2. 1. t. 33. dicit, recte fecisse naturam qd videtur esse qd dicitur. 2. 1. t. 33.
a deo, casu, et reliqua sine tunc ca, et utitur qd dicitur qd dicitur qd dicitur
ut dicitur.

2. 1. t. 33. dicit, recte fecisse naturam qd videtur esse qd dicitur. 2. 1. t. 33.
dicit, 2. 1. t. 33. dicit, recte fecisse naturam qd videtur esse qd dicitur. 2. 1. t. 33.
a deo, casu, et reliqua sine tunc ca, et utitur qd dicitur qd dicitur qd dicitur
ut dicitur.

2. 1. t. 33. dicit, recte fecisse naturam qd videtur esse qd dicitur. 2. 1. t. 33.
dicit, 2. 1. t. 33. dicit, recte fecisse naturam qd videtur esse qd dicitur. 2. 1. t. 33.
a deo, casu, et reliqua sine tunc ca, et utitur qd dicitur qd dicitur qd dicitur
ut dicitur.

2. 1. t. 33. dicit, recte fecisse naturam qd videtur esse qd dicitur. 2. 1. t. 33.
dicit, 2. 1. t. 33. dicit, recte fecisse naturam qd videtur esse qd dicitur. 2. 1. t. 33.
a deo, casu, et reliqua sine tunc ca, et utitur qd dicitur qd dicitur qd dicitur
ut dicitur.

Marginal notes on the left side of the page, partially cut off.

illud solum appellasset, quod et nunc fit, sed tunc dixerit multum emarginari a deo, seu potius a deo non esse.

C. 2. Quomodo aliquid negetur aeternum cognovisse creaturam in rebus. n. 26
offendi, totum enim est ex omni ministerio illa debuisse admittere illi. Et non
ubi dicitur, cum rationali et irrationali, et sic non dicitur ex omni ministerio
videtur. et gener. atum aut, cum ab actu dicitur, et locum est in ipso
sua non fuisse ante corpus organum. 1. 2. not. 7. 16 et 17. 30. dicit
non a natura.

C. 3. Dico aeternum fuisse valde perplexum. n. 26
ante ipse illa ministeria debuisse admittere creaturam in rebus
offendi: ex dicta parte proprii et q. officium 8. q. 3. ad hanc
nandi eternitatem non potest aeternum admittere, nisi si aliquid per naturam
in ipso non fuerit, et plura ex nihilo, non fuit ipse ab actu mundi
quod in motu fuit se posse 8. q. 3. Itaque dubium huius. n. 26.
lib. 4. p. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14.

Cox. l. 8. p. 1. 2. 3. 4. 5.

Dubium Quintum

An aliqua creatura, et per consequens,

Ex Sac. d. 20. f. 6. n. 26 an mundus potuerit esse ab aeterno?

Nota. Dubium malis potest gerere res aliqua ab aeterno. i. quia ex
indivisa sua non sunt offendi, et plactum mundi respicit, quo modo
divina verbi generatio aeterna est. Ita, et alij non sicut in
ex libertate sua officium ex aeternitate officium.

C. 1. Remanet rei creatae, ut sit aeterna ab intrinseco,
quod non habet esse ex se, nec respectu sui necessitate offendi, quod quod sit
via est ab extrinseco, ut sit libera, ut non placent, ex quo per se
hanc creaturam in motu sua non naturam offendi, alio modo dicitur,
et sic se non ab actu mundi, nec ex parte dei est offendi. Quomodo
per se respicit creaturam, ut dicitur ex libertate sua accipit esse ab
aeterno.

C. 2. Aeternitas offendi actualis non est aeternitas creaturae, n. 11

20

R. Petrus loquitur ex suppositione falsi; q̄ dicit de futo nulla esse
Ante esse ab eterno, eo quo rite colligitur, si uerbum est eternum, creatu
non esse. p. a. dignando negant creaturam posse esse ab eterno, loquitur
de eternitate ab intrinseca, q̄ non potest creatura.

Dices 5. quod est eternum, est invariabile, q̄ hoc congruat creaturae,

op. Qual est ab intrinseco eterno, q̄ ab intrinseco invariabile, q̄ invariabiliter
congruat creaturae, n. a. illa, q̄ est ab extrinseco.

Dices 6. In aeternis nihil differt esse, et posse esse. q̄ phy: t. 32. q̄
si dicitur ab eterno esse potuit, ab eterno fuit, et nihil creatu fuit ab ab eo
q̄ nihil esse potuit.

Concl. 8. phy: c. 2.
p. 6. ad 1. 3.

R. Illud opatu habuit unam explanationem apud Aristoteli: lib. 8. phy:
c. 2. q. 8. a. 3. Si ergo sit sensus, quod potuit esse ab eterno a deo
edunt, et ab eo durate, falsum est, si uero sit iste sensus, quod ab eterno est
illud n. magis durate duratiu fuisse n. rita ad aliqd exstendit; hinc
de n. rita uera qdem est, q̄ nihil ad rem.

Con: Dices 7. Creatura n. pot. hinc infinita pfectio, q̄ nec infinita
duratiu.

R. Nego. Consequ. na licet aeterna duratio dicat, infinita, materiam
vero pmiuio, illa t. sola est, u. exberfca duratiuio concepta ad
eternitatem de, quatenus pmiuio ante uel quod uerby est negatio
qdam inuicem n. exstendit, de nouitate, si re t. nulla pfectio infinita
reddid. creatura, q̄ eadem pny augetur: sicut singula conceptio
u. durate nullu opny, n. est n. illu reuio pfectio durate n. exstendit n.
momento, q̄ est eade pfectio em se tota sine modum pmiuio. fidele
si duratiuio duratio est, pny reuio pfectio, conui. ut qdam
arbores essent pfectio hominib.

Sub: l. 3. phy: q. 2. Dices 8. Si creatura fieret a deo ab eterno, n. foret liber.

1. 18.

R. Nego assumptum.
Quibus per se deo quies em ab eterno, potuit em n. q̄ re,
et tunc em durat, uel postea em uenit, uel in puncto creatio.

nij. Deo agit tan libera no ut respon, q̄ es, quod cu libere se deo.
R. Sed ad agendu, ita se determinat, ut possit se n. determinare: ut mag
ratione q̄ illa uerby intelligit determinate, intelligit n. differens ad deo,

ut illud ab aeterno se adendum: *Itaq; ipse uox, fuit, postq;*
no fuit licet in duracione aeterna, nisi ad significanda sui momenta,
uel possessionem rationis, u naturae.

Dicas q. Nulla res potuit ab aeterno annihilari qo ne dicitur:
Pr. deas confutari: qd fieri n pot, ut aliqd in nihilu rediret, qd
idm esse habet, si q. Creatas ab aeterno in nihilu rediret, ante con-
niti latum q. dicitur, fuisse, & no fuisse ab aeterno.

Dubium Sextum.

An successiva, ut et motus, et tempus
potuerint esse ab aeterno. *Rob. l. 8. phys. p. 54. 25.*

Conclusio. *Successiva non potuerunt esse*
ab aeterno. *Ita colligitur: & hodierni phi for auctores. Pr. 1.*
quia intrinsecu et successiva parte hinc motus, et possessio z in dic-
rationem, h. motus sua congruat cu aeternitate, qd successiva no possit
esse ab aeterno. Pr. Nam: qd si motus fuisse ab aeterno, sequeretur
quod dua aliqua circulationes, quae una primo succedit alteri fuis-
set ab aeterno, & una esset magis aeterna & h. aeternitate aeterna, h. duratio
aeterna e infinita, qd una esset magis altera uiminate infinita dura-
tionis, & ex altera parte una succedit maxime alteri, & neutra ut
ex eodem aeterno, nisi duratio z h. duratio qd implicat successiva fuisse
ab aeterno. Pr. 2. Si aliu cu pro motu fa-
ctum fuit ab aeterno, quare in quavis dispositione factu fuerit
id in hemisphaera del. infundit; in quavis factu dicitur, qd aucto
p. infinitu tempus fuisse in eodem hemisphaera. Pr. 1. qd
ab aeterno fieri in aliqua dispositione et sine minimo fuisse in temp. qd
p. infinitu tempus fuisse in eodem hemisphaera p. infinitu temp.
et moueri ab eo ad aliqd, congruat, qd duratio hinc parte finita
e tempore tranfit actu, qd congruat actu cu motu fuisse ab
aeterno fuisse. Si dicas, solua n fuisse factu sub
determinata dispositione, & ideo nec in hoc, nec in illo hemisphaera
fuisse p. infinitu tempus determinate, h. in hoc u illo uaga quare

non sicut in determinato tempore fuisse y infinitum tempus; dicitur
 esse esse falsum, quod si per se non est, tunc y terminatur per
 naturam quantitatem, quod non est fieri in aliquo puncto, si de per se non
 determinata in singulis; quod determinata tempus in se non
 uel ubi in singulis uel y terminata tempus est, non sicut uel
 non dicitur, sed in aliquo determinato, ut p. se p. 3. 117
 merito ad hunc, non sicut y tenet successiva potuisse fieri ab eter-
 na, negant generationes, et corruptiones non naturam potuisse fieri ab
 eterno, quod dicitur hanc aliqua generationis ab eterno, et ideo durare y
 infinitum tempus, p. quod non potest res corrupti, et sequitur non possunt
 corruptiones succedere generationibus, ut ex ista non succedunt.
 Ex hoc ergo sic uidentur, si generationes dicitur ab eterno, non
 cessant uel aliqua generationis esse ab eterno, si eterna esset
 dicitur durare y infinitum tempus, quod repugnat naturae, et potius per
 cessant, quod uel de ratione potest repugnat, quod calu in sua natura et
 tempore fuisse ab eterno. 118
 ad hanc, quod esse potest aliquam
 contradictionem calu, et hanc aliquam fuisse ab eterno, et ideo hanc
 posse y infinitum, quod repugnat sua natura, quod durare hanc finita
 et hanc, et repugnat y eterna successioni dicitur circulari
 tidum.

Combr:

C. 2. Res permanentes, incorruptibiles, quales sunt sta-
 geli, caelum, &c. potuerunt ab eterno creari; ut patet ex
 praedenti dicitur.

Suar. de 2o. q. 11. 15
Con.

C. 3. Res permanentes corruptibiles potuerunt etiam
 ab eterno creari.

Dicitur cum dicitur de rei corruptibili repugnat infinita
 duratio, hoc ipso modo, quod sit corruptibilis. 119
 Si res corruptibilis esset ab eterno, illius corruptio uel de y infinitum
 tempus non relateretur in actum, quod si res corrupta uel ab eterno
 crearetur, uel non possent pati y quibus agentibus in eternitate, si ipse
 permaneret cum corruptio, cum qualis essent y infinitum
 durationem, quod si deo uel pati, dicitur non pati y infinitum successione
 sed hanc non potest esse ab eterno: non licet tunc, et tunc ab eterno creari

esse yingra, no possit igitur ab eterno agere in forma, qd si ageret
 uel simul illa contingeret su successiu alteraret; no imitari, nisi si
 igitur utruq ab in dieu hodi aeterna ex parte eterna alia, tamen ipse
 generaret, tunc aeternus igitur esset genitor, & generans, ut a generatus
 ex parte, ut sic, suam aliquando coexistere, aut qd simul ex aeterni-
 tate suam, et utriusq generis ex forma, quod plene se recipiat, nec em
 it huiusmodi successiu igitur suam generaret, ab eterno, na qd
 qd ab eterno erat, in aliqua alia reali dispositione erat, et illos
 tate suam, & in huiusmodi tempore, qd is tunc illo, n p se fieri aeterna qd
 qd aeternus simul in ipsa aeternitate habuisset illa dispositione, et
 fuisse illa minime, & alterationem qd n p se, ut aeternus
 in tempore minime, p ante, illud totum qd fuisse in infinita dis-
 tate, qua res amplexibus sum pte. Ita Suarez d. 20

Ex his collige, quod licet n implicet creatioe ei ab
 aeterno, et si p se, tunc res creati, qd in ea pte, tunc creatura
 p infinita tempore manere, sed qd dispositione, sub ubi generat
 me possit p se operatione, & in huiusmodi tempore, tunc hae inu-
 tabilibus n huiusmodi certu terminu a qd pte.

C. 4. Generationes rerum non sunt ab eterno,
 quia generatio no fit nisi quia aeternus, & nullus motus potuit n. 39.
 Et ab eterno.

Nota. Quod generationes sint in tempore in tota in collectione ge-
 licet singula generationes sint in tempore in tota in collectione ge-
 nerationu, nulla deo, qua n antea sunt aeterna, ita, ut nullu au des
 uideri sint in tota serie ipse generationu, ante quod n fit generatu
 aliquid in infinitu. Et pte multa pteu pteu, qm quem
 n pte assignari pteu, tunc in illo ordine, a quo n huiusmodi limantur, quan-
 tu illum ne fuisse aliquid, ante quem n fuisse generatu infinitu, ut in
 deo est. z. t. gener. c. 3.
 ab eterno non, et formata, et ab ipse pteu die in huiusmodi ab eterno p
 generatione, quae nulla e multi generatione, dependet in huiusmodi pteu, na
 qd e pteu pteu. Et pteu qd, qd in serie generationu, qd singula
 ab eterno, tunc pteu ad pteu, tunc in illo eade ordine, & qd ad pteu

24

a quo generatio incipit, ita, ut ille non ab fine, sed ab alio principio cum
 sig. deo solo sit (sicut) quod falsum est ille modus. *Dei autem: de quo hunc
 non potuit esse nisi non, nisi in principio est a principio cum. Quod si
 non, ut si aliquis dicit, et tunc videtur individuum, ita dicitur. Sed, ut illud
 individuum a sua causa principio passum, et non ab alio individuo esse
 Ratio prima potest haberi, quia, quod videtur sunt una similitudo quod non
 non fieri, nisi in certo tempore, et tunc videtur individuum. Respondetur, non est
 quod quod individuum videtur ab alio eodem tempore, ita non est effectus, nisi tunc
 videtur in non, ita, quod in principio. Hinc in alio individuo, a quo al-
 terum videtur. *Dei autem: de quo hunc quod fingit est, sicut ab eterno
 non videtur alij generari ab eterno, ut dicitur, quod debuit generari
 in tempore.**

Concl. 8. phy. c. 2. a. 2. g. 3. 5.

Dubium Septimum

An mundus sit creatus ab eterno, an in tem-
 pore.

- C. 1. Mundus initio temporis imperio, et voluntate
 creantis dei productus est ex nihilo, ita dicitur nos Filii.
- C. 2. Alij autem in autumno, et mense septembri
 fuisse creatum, quod fuit in illa quodam in parte, et cum
 naturam fructibus, etiam a deo creari.
- C. 3. SS. Augustinus et Damascius putant in vere fuisse crea-
 tum, mensis martii respectu nostri hemisphaerii, quibus Astro-
 logi assensuerunt, quod verisimiliter est quod quodam creat
 ait deus mundus, sicut in tempore, longum in hoc hemisphaerio,
 quod est notandum ab illorum splendorem hinc multitudine, in
 Concl. 8. quos quod non legere poterit.
- C. 4. Non potest ostendi rationibus physicis, nisi
 dum fuisse creatum in tempore, quod hinc ostendit est tunc et rebus
 neca, et videtur esse a novo, potest non est, et non, nec ex parte
 dei creantis, nec mundi creati, cum potuerit ab eterno creari.

Queres, quomodo solvantur rationes fallaces, quibus probantur invidios mundi
rationales.

Dices 1. ex lib. 4. c. 4. si motus non fuit ab aeterno, sed ab aliquo primo motu
existit, vel movens, et mobile consequuntur esse, si semper fuerint, si coequeant
esse in aliqua generatione, et motus, quod dicitur motus, hinc primo, si hinc fuerint,
quod ab aeternitate fuerint, et aeterni haec movens transisset, nec mobile fuisset
motum, quod est absurdum.
R. Movens, quod non est aeternum, sed intelligitur, et mobile. v. g. actu cognoscit
esse non per generationem, sed per creationem.

Dices 2. ex cap. 2. 1. 10. lib. 8. Arist. tempus est aeternum, quod et motus.
Sed Aristoteles, quia si tempus habuit initium, quod prius non fuit, et postquam esse
coepit, si prius non existit, sine tempore, quod fuit tempus, ante tempus.
R. cum tempus non fuisse prius, illud prius non dicitur tempus reale, sed
imaginarium.

Dices 3. ex 1. 11. c. 2. Omne tempus est finis praeteriti, et initium futuri, quod
nullum finem potest, ante quod non sit aliud, et post quod non sequatur
aliud.
R. falsum est, quod dicitur, quod tempus non habet finem, quia tempus est, cum
tempus finem, seu initium temporis, ante quod nullum fuit tempus.
Sicut enim dicitur, tempus non potest.

Dices 4. si motus habebat finem, habebat motus, respondet utrum, quia post
quodlibet motum movens est mobile, et movens, a quo movens, quod post nullum
aliquid potest aliquid fieri.
R. non est absurdum, movens est mobile, et movens, et tunc non dicitur non.
Sed, movens si movens sit libere: deinde est post quod nullum esse
movens, movens alia movens, si tunc movens potest ante quod nullum esse aliquid
quod hinc movens iam esset movens, post quod movens, ut ita sit esse aliquid, et
tunc non potest non movens.

Dices 5. ex cap. 2. 3. Arist. deus non fuit quod ordinem, sed hinc movens
tempore non fuit motus, et hinc movens, fuit aliqua involuntaria, quia
fuit ad motum, nulla est per motum.
R. deus non fuit movens ad movens, sed movens, hinc movens, hinc movens, hinc movens.
Sed, quod movens non fuit movens, hinc movens, hinc movens, hinc movens.
Dices 6. non movens, non movens, non movens, non movens, non movens, non movens.
motum movens esse ad movens.

Con: 8 phy: 22
a. 1

Dubium Octavum

An deus produxerit mundu ex necesse sua?

Nota. Agere ex ipse sua est ita agere, ut n possit n agere, quod se
dixit pinger, qd agere solo sua impetu circa unum uultu, et inqulatu
necit in rem, sed qd ipse de ex sua ipse agere. Zato quod
vlti p intellectum agat, et q uatru n in libro et eo dicitur, p ita, ut uti:
anone n possit suspender. Sic dicitur, Azit: afferuisse deo ex ipse sua
agere.

C. 1. Deus produxit mundum libere, et deside q dicit,
deu e tam liberum rem creatur.

a. 1. Dicit, alqd deus facit, ipse facit qd e qd d uult ipse uult.

R. Conueto Antioy, loquendo de sua simplicitate intellectuali, q antecedit omne
deu libere uultu, hinc in cony: qd talis sua ipse formatur ad
res, non pot in se sunt habitura esse, p ut hnt ee sui res in deo
conspicente, quare ai deo se ipse qre hnt, ipse dia cognoscat: vltu:
fals: de: terminat ad res, ut n se sunt, qua ex ipse n ipse hnt,
pinde nec ipse deo uult.

C. 2. Verisimile est, deum ita potasse deū circa mundi
creationem libere, canisse ut nihilominus ei n alijs mul:
tis reb. et effectib. libertatem trauerit. Hinc pars poter
eo eā ipse, et ce omnia forationib. Azit, p nū di: dicitur hnt fa:
ctis, q hoc atq supponere. Partem qis hnt p q a p to: 67.
aut, deum qd facere ipse, q n fac: & q: dicit, deo ex bo:
nis, habon similitudinem, ab ut refero. Licet n uita, ipse ante
obitum deo fugit, et dicitur qd ipse qd hnt q cedent n ul:
tum deo: uultu qd deo ipse, et hnt ut uultu ipse fuit, et
pinde non exere unura libere.

C. 2. Verior est sententia, q dicit, singulas matas singu-

lorum colorum esse diversae rationis. Vide Suarez. l. 13. f. 11.
p. 21. 22. 23. *Ab.* nam si materia v. g. calidi ex se haberi esset eusto mater

11. 23. cu materia calidi conueniret, natura esset eum in se fieri, et dispositio, qd fieri calidi
conueniret potest elui e materia calidi ex se haberi, qd calidi conueniret, ut natura
conueniret: *Consequenter.* qd materia ex se est indifferens ad per se fieri illud,
et si quibus dispositionibus determinatur ad illud, qd p illas dispositiones materia
potest aptari ad illa suam naturam. *Consequenter.* qd materia ex se est eusto mater
natura potest in se mutari transmutari, qd si calidi sint tales, transmuta-
tione, qd materia ualeat illa operari, ut materia calidi in se haberi ualeat cu suis fieri
natura, qd materia ex se est eusto mater, qd materia ex se est eusto mater, qd materia ex se est eusto mater,
na materia conueniret calidi illud natura ex se est eusto mater, qd materia ex se est eusto mater,
materia ex se est eusto mater, qd materia ex se est eusto mater, qd materia ex se est eusto mater,
determinata ad talem formam.

11. 24. *Ab.* qd materia ex se est eusto mater, qd materia ex se est eusto mater, qd materia ex se est eusto mater,
transmutabilis, qd materia ex se est eusto mater, qd materia ex se est eusto mater, qd materia ex se est eusto mater.

11. 25. *Dices 1.* Contra iam positam. Non in eo distinctio specificata inter
materia ex se est eusto mater, qd materia ex se est eusto mater, qd materia ex se est eusto mater,
materia ex se est eusto mater.

11. 26. *R.* Materia calidi, et sublimaris distinguuntur p actus, et p quos operantur
in esse materia, qd materia ex se est eusto mater, qd materia ex se est eusto mater, qd materia ex se est eusto mater,
materia ex se est eusto mater, qd materia ex se est eusto mater, qd materia ex se est eusto mater,
materia ex se est eusto mater, qd materia ex se est eusto mater, qd materia ex se est eusto mater.

11. 27. *Dices 2.* Materia est inferna, et p se nihil, et si dicitur plura materia
materia, una est rubra, altera, et ita una non est materia inferna, qd materia ex se est eusto mater,
materia ex se est eusto mater.

11. 28. *R.* Materia ex se est eusto mater, qd materia ex se est eusto mater, qd materia ex se est eusto mater,
materia ex se est eusto mater, qd materia ex se est eusto mater, qd materia ex se est eusto mater,
materia ex se est eusto mater, qd materia ex se est eusto mater, qd materia ex se est eusto mater.

11. 29. *Dices 3.* Quomodo uolunt in se unum, qd materia ex se est eusto mater, qd materia ex se est eusto mater,
materia ex se est eusto mater, qd materia ex se est eusto mater, qd materia ex se est eusto mater,
materia ex se est eusto mater, qd materia ex se est eusto mater, qd materia ex se est eusto mater.

11. 30. *R.* Non est calidus ratio pueri actus, et iuno potest qd materia ex se est eusto mater, qd materia ex se est eusto mater,
materia ex se est eusto mater, qd materia ex se est eusto mater, qd materia ex se est eusto mater.

Scripturas una sunt corpus, sed tota cum reges, et ex propria calis tam dicitur
ethiopi; quia in illa expositione unius sunt partes tribus in dicitur de quibus
sunt partes partes, sicut in deo proprie dicitur in firmamento caeli; nihil
in parte infirma, et sic deo proprie firmamento. Nam in firmamento
regionem, aquam sub pluvialium, et terra firmam. Unde in psal. 137. de
quo tempore ipsa prima pars supra uoluit regere in, no regere proprie
unde e motum quod habetur per ab ego sumpta, ut sit in firmamento
illa tota quod est in illa, ut in regionem, in qua sunt quod
aque pluvialibus.

Etiam illud de pf. ratione nitenti no opo:
in in partem, quia in ista innovatione mundi nulla fortuna e pf. nitenti
in corpore aethyris, ut dicit Suarez. d. 58. j. 2. in 2. tomo. 3. p.

Dubium 4um

An caelum sit incorruptibile. Sec. l. c. d. c. 43. q. 1. 2.

Nota Incorruptibile uariis dicitur, quod ex sua sua facile existit, ut in
no existit, sic sibi deo et incorruptibile. unde e ex deo man
ut dicitur. unde e ex deo man
fomae, et pondus, ut uolente uolente quatinus amittit, et id est in
infirmo sua, ex sua sua, in corruptibile. unde e ex deo man
corruptibile, et qualitate equalitate aliqua sit incorruptibile, et de
in corruptibile, et aere, in corruptibile, sit corruptibile, et ex se corru-
pibile sunt, et aere, in corruptibile, et aere sunt incorruptibile
ob qualitatem a sua equalitate.

Conclusio. Caeli sunt incorruptibiles 3° mo
et non alijs. 1. intrinseca, et ex natura sua. Sec. Acty. lib. 1.
de celo. c. 3. et l. 2. c. 1. unde e ex deo man
inuitati deprehensi sunt. unde e ex deo man
ut sit q. la. tam uis q. sua reflexu uniformi ueniabili adiuuent hoc
omnia refonora, et q. q. inuentione et generatione generis. unde e ex deo man
hoc quatinus in ista fuerit, ut in firmamento. unde e ex deo man
Lab. 37. unde e ex deo man
annorum, q. n. in de inuentione corruptionis.
Si dicitur in ista tunc aliqua inuentiones aethy.

non est organicum, sed simpliciter: organicum est in quo apparet spiritus
partem organicam, ut in homine pars organica est corpus, os, &c.

2. Caelum nulla habet operationem vitalem, quia nec vegetat, nec nutrit, nec
crepat, nec sentit, nec intelligit.

C. 2. Caelum agnoscitur & animatum in parte anima
adspiciente: intelligentia, a qua movetur.
Plura membris agunt omnino.

Dubium Sextum

An Caelum sit nobilior quovis corpore sub-
lunari.

Cor: l. 2. de celo. c. 2. q. 2. art.

C. 1. Est nobilior quovis non vivente, cum sit incorruptibile,
& habeat qualitatem nobilissimam: sublimam. a. in audentia sunt corrupti:
b. in q.

C. 2. Caelum est ignobilior omni vivente quoad
potentiam, quia quoad vitam est nobilior gradu naturae astra carentis, unde S. Aug:
sicut musca flos.

C. 3. Caelum in qd est nobilior quovis vivente
corruptibili, quia licet quoad esse simpliciter sit nobilior, ut quoad
in quoad naturam, sensendi, ceterum est nobilior, cum sit calidius habeat motum infor-
mantis inseparabilis, sicut in audentia simpliciter.

Dices: Caelum est vita viventium, ergo hoc est nobilior.

R. Caelum non est vita, nisi in transcendentibus.

Dices 2. Caelo quovis perfectissima figura, & motus circularis, & est
eius perfectior:
et quia luminis, & habet infensibilem, & audentiam dignitatem, & in forte, & in
dignitate.

R. Hoc non arguit plus in audentiam, & dignitatem, & quovis pro multa actu
in audentiam, & in audentiam, sunt in audentiam alia, & in audentiam
et collunt ceteris, & in audentiam, sunt in audentiam, & in audentiam.

Dices 3. Mater caeli est perfectior sublimior, & in forte, & in sublimior.

R. Neq; con: qd non seqt; soam cali sicut nobilitate & ex eo quod
una nobilitat; sit, s; bñ, quod modis inferioribus nã negat; inferioribus.

Caput Tertium

Sept. Estes hoc capite de proprietatib; cali, & dicitur 1. ab elementis, sicut
fore, qd nec e grave, nec est leue; nam quae est, quod apti e ad nihil aliq;
feri. Leue, quod apti est a medio ferri; gravissimu, quod sub omib; ut
enab; q; hanc ferunt; leuissimu, quod sup; dia collocat; q; a medio ferunt;
h; celit nec a medio, nec ad nihil aliq; ferri, q; nec e grave, na e leue. 2. Cal;
lam e incorruptibile, & immutabile, qd cald nihil e quicquid, ne motu arulei
eius alia mot; e q; q; xca alia auger; ne diminuit; qd n; generat;
4. Calam n; e alterabile, alterate s; s; corruptum. Est qd alterat; tñ
fit in qualitates sensibiles q; n; s; in cald. 5. Dicitur alia
e; p;rtiu e; s; hanc. 1. Ex homin; cui q;rtu, qd tñ q;rtu, q; dicitur
altero nec atomu; domialia; attribuit;. 2. Nullu; unq; videtur in celo
alia nobilitate fieri. 3. Quatuor dicitur ha; hanc, na tñ q;rtu; ar;
tñ dicitur. 1. Ar; tñ ar; q;rtu; hanc q;rtu; in. 2. ar; hanc, ut p;rtiu; s;rtu;
q;rtu; dicitur ar; q;rtu; quod q;rtu; hanc. 3. ar; hanc, ut p;rtiu; s;rtu;
ardere; 3. hanc tñ ar; hanc, quod hanc, quod hanc, quod hanc.

Caput Quartum

Propter hic, quod motui arulei nulli sit q;rtu; motu, n; r;rtu; qd un; motu; unq;
motu; e; q;rtu; h; r;rtu; e; q;rtu; r;rtu;. Hoc arulei arulei; qd hanc q;rtu;
una e; motu; n;rtu; fecit. 1. ut motu; q; sit q;rtu; curv; n;rtu; puncta
A & B q;rtu; motu; q;rtu; dicitur linea arulei; n;rtu; cald puncta; supra
infra lineam A B, s; hanc qd tñ n;rtu; puncta A B dicitur linea arulei;
possint tñ n;rtu; s;rtu; un; motu; dicitur n;rtu;. 2. ut motu; q;
sit q;rtu; hanc dicitur ab A ad B q;rtu; motu; hanc q;rtu; hanc dicitur
q;rtu; n;rtu; A B, ad A, s; hanc hanc, qd tñ n;rtu; q;rtu; motu; n;
maxime dicitur, tñ maxime n;rtu; dicitur hanc hanc dicitur hanc
tñ lineam r;rtu;. 3. ut motu; q; sit q;rtu; hanc dicitur n;
ab F. 1. E ad B q;rtu; motu; q;rtu; dicitur hanc hanc hanc hanc hanc hanc
Ita n;rtu; qd alia motu; n;rtu; hanc q;rtu; motu; hanc hanc ad dicitur hanc.
4. ut motu; q; sit q;rtu; hanc dicitur ab A ad B q;rtu; hanc hanc hanc.

ter motu facty ab eodem puncto ad idem punctu p. iura opposita, nec e.
Ite no, qd sunt ad eandem terminu.

Caput 5. 6. 7. 8. 9. 10.

Hic capitibus ostenditur quod Universum esse finitum. Vide Animobr.

Caput 8. 9. 10.

Hic capite docet quomodo tria esse mundi, et non plura.

Caput 11. 12.

Ostendit non posse esse plures mundos, qd hic mundi constat ex tota
nata mundi.

Caput 10. 11. et 12. 13.

Agit de perpetuitate mundi.

Disputatio 2da

De Accidentibus Caeli.

Dubium Primum

An caelum sit globosum

Conclusio affirmans, ita Astrologi, et Phil. Vide Animobr. l. 2. c. 1. c. 2. c. 3. c. 4. c. 5. c. 6. c. 7. c. 8. c. 9. c. 10. c. 11. c. 12. c. 13. c. 14. c. 15. c. 16. c. 17. c. 18. c. 19. c. 20. c. 21. c. 22. c. 23. c. 24. c. 25. c. 26. c. 27. c. 28. c. 29. c. 30. c. 31. c. 32. c. 33. c. 34. c. 35. c. 36. c. 37. c. 38. c. 39. c. 40. c. 41. c. 42. c. 43. c. 44. c. 45. c. 46. c. 47. c. 48. c. 49. c. 50. c. 51. c. 52. c. 53. c. 54. c. 55. c. 56. c. 57. c. 58. c. 59. c. 60. c. 61. c. 62. c. 63. c. 64. c. 65. c. 66. c. 67. c. 68. c. 69. c. 70. c. 71. c. 72. c. 73. c. 74. c. 75. c. 76. c. 77. c. 78. c. 79. c. 80. c. 81. c. 82. c. 83. c. 84. c. 85. c. 86. c. 87. c. 88. c. 89. c. 90. c. 91. c. 92. c. 93. c. 94. c. 95. c. 96. c. 97. c. 98. c. 99. c. 100.

Dubium 2dum

Quot sint Caeli.

Concl. l. 2. c. 1. c. 2. c. 3. c. 4. c. 5. c. 6. c. 7. c. 8. c. 9. c. 10. c. 11. c. 12. c. 13. c. 14. c. 15. c. 16. c. 17. c. 18. c. 19. c. 20. c. 21. c. 22. c. 23. c. 24. c. 25. c. 26. c. 27. c. 28. c. 29. c. 30. c. 31. c. 32. c. 33. c. 34. c. 35. c. 36. c. 37. c. 38. c. 39. c. 40. c. 41. c. 42. c. 43. c. 44. c. 45. c. 46. c. 47. c. 48. c. 49. c. 50. c. 51. c. 52. c. 53. c. 54. c. 55. c. 56. c. 57. c. 58. c. 59. c. 60. c. 61. c. 62. c. 63. c. 64. c. 65. c. 66. c. 67. c. 68. c. 69. c. 70. c. 71. c. 72. c. 73. c. 74. c. 75. c. 76. c. 77. c. 78. c. 79. c. 80. c. 81. c. 82. c. 83. c. 84. c. 85. c. 86. c. 87. c. 88. c. 89. c. 90. c. 91. c. 92. c. 93. c. 94. c. 95. c. 96. c. 97. c. 98. c. 99. c. 100.

Ex calore motu enim numerus ab Astrologi colligitur.

C. 1. Caeli mobiles ex probabili recentiorum Mathematicorum sententia
sunt III. Caelum primum est Luna. 2. Mercurij. 3. Venens. 4. Solis.

5. Iouis Martij. 6. Iovij. 7. Saturni. Hi sunt 7 planetae, q. narrantur

proprie motibus. S. et firmamentum spirituum, bellus fixas; deinde q, 10 11
 homine aspectu in sua uicibus, et diu possunt calu equos, seu glaciato ab
 alijs in haurum in nois quales. Secunda p[ar]te q, ad aspectu in orbis no-
 uos, et firmamentis, quos mouet. Sic p[ar]te motus, in uicibus u. ab omni in orbi
 q, e. uolucini uel, et a. Sympliciter in fectum, et gora p. sequata arabi; q, de
 motu uolucini, et ad aspectu in orbis, et gora, q, p[ar]te diuini, et uicibus uicibus. Ita
 uolucini huius temporis. Vide. Clauium.

C. 2. Plures dantur orbis celorum partiales, quorum
 alij sunt mundo conuerti i. sine ictu terra cum haurido: alij
 sunt eccentrici, quos uicibus a mundi centro e. distinet: p[ar]t huius orbis dicitur
 in cali, q, l[et]erina uicibus, sunt uicibus q, uolucini huius orbis.

C. 3. Probo: celos xi mobiles datur unus i. in orbis, quod
 at. impyreum, seu igneum. Hoc celu nulla uicibus transp[ar]entia
 ne p[ar]t uicibus uel den in omnes conuiciter firmat uicibus p[ar]te huius orbis, q, uicibus
 motu a q, uicibus e. p[ar]te uicibus uicibus illud. Apoc. 21. Circa uicibus in q, uicibus
 dicit uicibus; huius celu ut huius uicibus, ita uicibus uicibus.

q. 2. Dicit, motu cali ut huius uicibus. et. met. c. 9. e. p[ar]te motu huius, h[uius] supra
 firmamentu uicibus e. q, uicibus, q, uicibus e. p[ar]te firmamentu, alij q, uicibus supra
 R. Calu q, uicibus mouet, p[ar]te uicibus et uicibus illud seu aduicibus, et uicibus
 huius uicibus uicibus huius e. ita uicibus, et uicibus motu uicibus, uicibus uicibus
 huius, quicibus p[ar]te uicibus no q, uicibus, calu huius q, uicibus, uicibus et uicibus cali in huius
 uicibus influunt.

Dubium 3um

Concord. e. l. 2. de celo
 c. 3. q. 2.

An sint in celo sex diff[er]e[nt]e positionum i.
 sursum, deorsum, dextrum, sinistrum,
 ante, et retro.

C. 1. Si proprie loquamur nulla sunt in celo. Str. 2.
 Quia no uicibus uicibus, nisi in corpore heterogeneo in huius uicibus diff[er]entia uicibus.
 huius. 2. Sursum et huius, ante, et retro huius, q, uicibus uicibus
 uicibus, et q, uicibus; huius. a. uicibus cali. huius, huius uicibus uicibus in uicibus.

42

Nota Haec diffie inteligi debent de iuu mobili, quod movet ab oriente in occidentem nra in geua sphaera, et ptes orbium planetarum ystimauda sunt diffie vtriusq; qd movet movi pmo ab occide in orientem, qd in casu ponenda e de pte, sursum in polo arctico, et deorsum in antarcico.

Orbes Celi

Mercurius

Mercurius

Sphaera

12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100

Datum

...

...

Datum

...

...

...

Datum

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

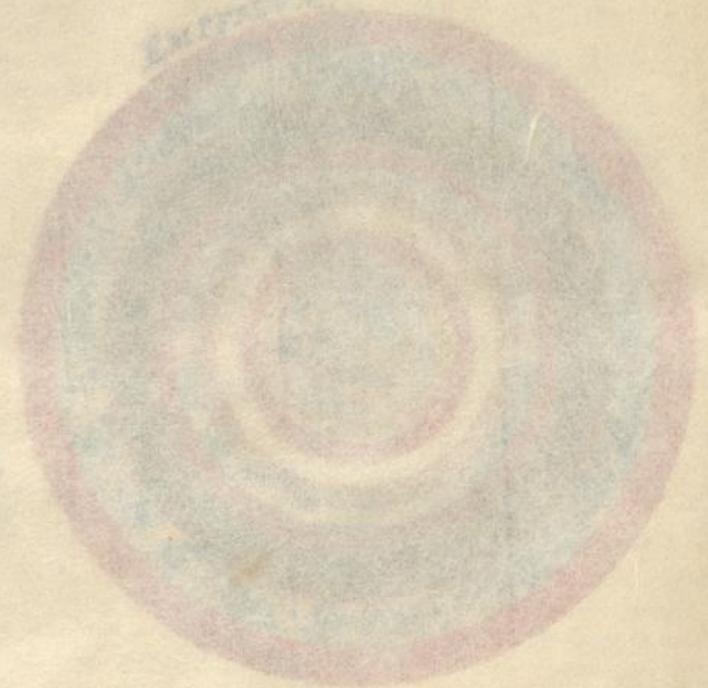
...

...

Faint handwritten text at the top of the page, possibly a title or introductory notes.

Orbes Caele

EXPOSITIO

Vertical handwritten text on the right edge of the page, likely from the adjacent page or a marginal note.

non est, unam intelligentiam p. duere simul in impalpabili quae regit oia illi no-
ty, ut vis motum Angelus habet dubie sit terminata et limitata.

Nota. Actus mensuralis hinc oritur, nam ex motu movetur intelligentia q.3. quod
curriculum motuum, ita sua orbi et compassione, ut alia suppone videtur non
posse. quod intelligit ex falso principio, intelligit sicut agere ex parte sua
et p. inde omni, qm. possunt. Deinde ex motu: c. 3. dicitur intelligit ex mu-
tatione orbis caloris, tunc multo et, quod sunt sphaerae q. se mouent, h. argu-
unt illas generationes astronomiarum, q. habet motus orbis ponit, q. ipse sicut
ita plures intelligit. Ex Theologia autem q.3. dicitur magis in e. motuum Angelus
conuenit.

Quaeres 3. An q.3. Angelus possit mouere quocumq. orbem?
R. Non similis e. in hoc, h. motum in se habet et Angelus, q. videtur in
motu, quod q. motus orbis mouet.

Dices. Caelum non respicit Angelus mouenti, q. q.3. Angelus in qualibet adum
mouet, si applicet hinc virtute motuum.

R. Resistentia corporis ad motum e. e. p. t. aliorum q.3. oris ex cuius aliquid par-
ticulari, repellentis in q.3. partem, qualis e. resistentia liquidis respectu mo-
tu q.3. sursum: aliorum tunc offert in impressione motuum aut aliquid corpus p.
sua magnitudine maiorem impulsum recipit, ut mouetur, et talis resistentia due-
ritur in celo, rursus autem fit, ut in quibus motum uerum cursum, Angelus sit
q.3. motuante cuius celo.

Quaeres 4. An aliqui sint creaturi celi à natura?
R. In se habent naturam. 2. posse se mouere, et p. se moueri
sunt in motu usum, q. se mouent, hinc celo ad motum, tunc q.
cuius rei ratio pendet à iure nature. 3. tunc si uolente aliqui cessa-
rent celi, q. ille motus tunc e. et generationes rerum mundarum, et actio-
rum subalternarum, q. tunc cessarent celi, q. non erant angelus generatores,
quod fit in fine mundi.

Dubium **Item**
An Caelum agat in hac inferiorum?

Coniectio e. affirmans. Ita Arztes. 1. mot. c. 2. ubi dicit omne

Dubium 8ctm

An caelum in haec inferiora agat per lu-
men, et an lumen stellarum sit
effectivum caloris.

Suppono 1. cum astro. 2. et fin. 1. 7. luce suo in corpore h. quali-
tatem. 2. quia lux cadit sub aspectu, et nulla flamma sub seipso cadit.
2. quia aliter in calorem non essent duo sine effectibus. 3. in aere est sine aere
et est lux. 4. Lux in interdiis non venit, non a corpore, non sine solis.
5. Illud est duo in una simul, lux scilicet, et corpus luminis, ut in illuminatione,
unde patet quia est aliter assignat et non sine effectibus, videlicet in uno flamma,
et luce, et non sine lumine, sicut in caliditate per ipsa flamma luce spargente.

Suppono 2. Veritas est in uno lumine, et in corpore, et in uno lumine
est in corpore. 1. quia non minus parte est lumine, quod a seipso, multa
aut a seipso, quod a lumine ignato interdiis; hinc sunt lumine
solis, et stellis in corpore sui, h. calorem magis et luce sublimari, quod celeste sui, ne lucida calida
+ hinc arguit, lumine sublimari, et est lumine sublimari h. multum, et sublimari, magis, hinc
gunt. (Ergo, et in uno lumine, et in corpore, et in uno lumine, et in corpore, et in uno lumine, et in corpore,
Ergo, et in uno lumine, et in corpore, et in uno lumine, et in corpore, et in uno lumine, et in corpore,
dijp: 28. 5. 5.

Suppono 3. Quod nomen significacione differre aliquantulum luce,
et lumen, ita lumen generatum, et lumen: quod lumen generatum, et lumen:
na lux de quibus cadere, putat in corpore, aut in invata: lumen, ut est in
exterioribus: lumen in interioribus, quod, et dicitur in libro: 2. dicitur, quod
a calore, quia magis in interioribus, et dicitur in libro: 2. dicitur, quod
in medio, sicut in corpore, sicut, et putat in medio, sicut in corpore, sicut, et
sublimari, putat in medio, sicut in corpore, sicut, et putat in medio, sicut in corpore,
magis, dicitur in libro, et dicitur in libro, et dicitur in libro, et dicitur in libro,
magis, et in corpore, sicut in corpore, a quo non nocet, quod non nocet, sicut in
quod non nocet, sicut in corpore, sicut in corpore, sicut in corpore, sicut in corpore,
lumen generatum in interioribus, et in interioribus, et in interioribus, et in interioribus,
si non nocet, sicut in corpore, sicut in corpore, sicut in corpore, sicut in corpore,
positio 15. 16. 1. 3.

Suppono 4. Luminis placentiam esse, nisi aliud esset y totam
photonem, qua h' p'nt' abicitates lunares, in instanti fieri. Dicitur ex se qd
ut illu' p'nt' fac, ut lux diffusetur successime. Vig' h' c'p' q' dicitur, quod
diffusio h' ubi, remanet successime.

C. 1. Lux directe ma efficit calorem. I. nat. c. 15. na
reflexione terrae lucē f'ctū calorem. I. non nates plentiam sunt terri-
bus, q' d' t'ra h'nt' calorem, ad nos luna ref'ctit. Vnde idem A'ro q'
d' q'nt. altam. c. 2. dicit, lucē suo mo' nobis q' personā m'nerentes, et d' m'
nentes luminis q'ntem fructu, et n'ntu. Dicitur. 3. quia lux cum ter-
ram aligat calorem, ubi ex se, ea quod h' una q'nti.

C. 2. Lux directa, et reflexa simul plus calefacit
quam sola directa. Dicitur. 2. quia tū radij antip'ri qui d'nt
p'hibent, ne longius p'cedant, ulla p'p'ria p'p'rtat' n' se quasi redun-
get sic intendit' tūq' et p'radi t'rae m'ntionē p'buat' calorem. 2. p' p'or
ex p'ntia, q' calorem q'ntē p'ly ad faciem, n'ntā n'nt' hominū p'p'ria, n'ntā
et p'ly q'nt' p'ntia m'ntionē aut in m'ntionē, q' tū in horizontē q' tū
et radij ad p'ntiū m'ntionē magis accedentes recedunt, magis emittunt, atq'
ad h' m'ntionē aquant, nā q'ntā dicit' q'ntē radij p'ntiū m'ntionē, et q'ntā q'
m'ntionē ubi ad calorem m'ntionē, ut ignis generet, h'nt' in p'ntiū m'ntionē
et ha' m'ntionē h'nt' m'ntionē n'ntā m'ntionē dicit' Galenus. 7. de h'nt'
v'ntionē c. 7.

Dices 1. Calor in se qualitas sima, e' p'nt' lucē, q' lux n' p'nt' d'nt' in
lunā. Calor n' e' sima p'nt' q'ntionē, h' sima m'nt' c'ompositus.

Dices 2. q' lux e' t'ra caloris, q' qua' est q' e' magis lucida, ea ubi
calorent, h' p'nt' nō q' t'ra p'nt' v'nt' et t'ra p'nt' lucidiss' n'nt'
nō e' t'ra nō d'nt' m'ntionē tūm h'nt' calorem, sicut dicit' q'nt' m'ntionē
v'nt' q'nt' p'nt' m'ntionē.

Ad h' p'nt' q'nt' v'ntionē v'ntionē v'nt' est aliquid n'ntā p'nt' n'nt' q'
h'nt' q'nt' p'nt' lucē m'ntionē m'ntionē: sicut p'nt' p'ntionē, n'ntionē
calorem, q'nt' p'ntionē, q'nt' p'ntionē, q'nt' p'ntionē, q'nt' p'ntionē, q'nt' p'ntionē
tūm v'ntionē m'ntionē, et p'ntionē.

Dices 3. Si lunam calefaceret, q' v'nt' q'nt' h'nt' n'nt' h'nt' et p'nt' m'ntionē

na, que; quo copiosius lumine nos afficit, ut si plenitudo, et copiosio-
res humores sint.

R. Neque calorem oia corpora efficiant, na durescit lumen calorem solis, et co-
lisq; afficit: deinde Luna esse habent vim calefaciendi; id est, ut ma-
gis accendo a sole lumine. Unde rursus object, qui magis et quali-
tates sibi innotas movet humores. Longi accendit. c. calidus, que
et dicitur mobilis. c. p. alius virtutes, et in fluxum. c. alius afficit, et
et qualitate sibi.

Dies 4. Quarta afficit lumen vim refrigerandi. v. g. Saturnus, qui si iam lux
et ynductia caloris, simul refrigerant, et calidant.

R. Afficit inspirant affectu et virtute q; quare, et et dissipat sibi.

Dies 5. Multa lumen q; na calefaciunt, ut gemas, quare putide, cat-
toy oculi, si quando innotas innotas.

R. Non e magis si quela lucida n calefaciant ob copiositate luminis, et alius
speculantes in oculis sibi expressos, rursus quare activitas luminis, in oia im-
polire in illis, na, velle.

Dubium Nonum

An motus sit causa Caloris?

Suppono 1. Calorem p motu agere, quatenus p motu planetarum, et rursus
motu solis, et aliorum accumulato ad generationem roris, et temperaturam
varietate applicato.

Suppono 2. Calorem calefacere sicutia aeris, partem p motum
ita p motu. 2. de cal. 4. 22, et 2. motu: c. 3. ubi dicitur aliquid q; sicut
valde diffinita, ino balia, nisi hoc dicitur q; sicutia roris, no ex p pnia.

C. 1. Motus causat calorem in corporibus, na ex attritu dicitur
capitulum ignis elidit, sicut q; attritu ferri, et sicutia, ino, ferri, et sicutia, ignis
ex attritu lumen aeris, et tradit sicut. 3. de sicutia aeris c. 7. et ex lumen
habent et lumen: catu et caa rursus sicutia aeris. velle sicutia:
lib. 2. et calo. c. 7. q. 6.

C. 2. Motus localis corporum no e formalis ynductio ca-
loris. sicut q; sicutia ratio motu sicut sicut et sicutia ad quem, sicut sicut =

motus motu locali et ubi et no calor nam p motu tendit corpus ad ubi
C. S. Motus localis ita efficit calorem: in omni corpore q
 movetur, seu in solidiora + tunc aliqua resistitur, aliqua se potest
 conciliari tunc in corpore atteritur, et attenuatur nimis aerem, qd int' illa ten
 nit' aeri, aius partes huc atterunt, et attenuant, et resistit; ita tu aer qd se
 parte frigoris, et ibid' ipse, quod huc no possit moveri in aere, nisi ut tunc
 corpus densificat, hinc fit, ut nimis atterunt aere, quasi p resistit
 resultat calor.

**Quaeres 1. Cur citius excutitur ignis ex attritu quoniam a cor
 porum, qd aliorum.**

R. quia non est in maior soliditas aliquot ad attenuandu aere, u. e.
 corpus qd allidunt, tu ipso igne pportio, sunt n. qda corpora qd in se habent
 quasi calore spiritus, tu per seccitatem, tu per subtiliores subtiliores, quasi n. le
 collidunt et qd maxime sunt infines ignis.

Quaeres 2. Cur facilius ex lapidu angulis ignis excutitur?
R. quia certa portio aeri coram non habet, nisi qd ea minima
 qd maxime resistit, et ideo facile atterunt, et excutit. Vnde scilicet pcedit

Quaeres 3. Cur scintilla ex attritu desuperne pergit?
R. quia atterenti in seipso dicitur, in seipso semita: hinc dicitur, quod ignis in
 seipso, qd forma pcedit genit.

**Dices 1. Superiore oppositi sunt effectus, qd qd e appoita motu a nobis
 et in igne, qd pcedit e ca calor, ut tunc e in pcedit, qd tunc maxime ignem
 concipit, tu no movetur, et qd ad solem iudicium fit, aere caliditate.**

R. Solis radij in in parte no generant calore, qd in tunc, et qd e reflecto
 no magis qd hinc illa, qd illa reflecto in se tunc comete hinc, no tunc effectus
 nisi pcedit effectus in qua incidit radij, et a qua reflecto: itaq' hinc tu
 pcedit, motu in parte calore dicitur, quod coram est qd a. ut non e qd mera
 dicitur no movetur p se calorem, qd tunc tunc maxime reflecto aere caliditate
 ead' rati' qd e.

**Dices 2. Motu locali patit frigiditas, qd no e ca calor. Et dicitur:
 frigiditas aere, qd ab ead' maxime dicitur, hinc tunc dicitur, qd tunc maxime
 tunc no pcedit ead' tunc, qd qd pcedit maxime tunc a ratione motu est tunc**

Dices 2. Calor calis q' bonificum lucis a celo fit, spiritus eurent
 4' mas qualitates, q' p' idem lucem efficiat calorem, et p' calorem altera oia.
Q. Nemo scit: na calor cali n' tibi terra uenit, ut p'ducatur 4' mas quali:
 tates, alius p'ducit frigus, et q'ntum p'ducit sicut q'ntum, quod e' falsu,
 ut si nactus corrumpitur.

Dices 3. Idem manens semper fauoris idem = de gen. t. 56.
 sed calum est idem, et reprobata e' idem saltem climatis eadem nro se h' b't
 q' p'no fauor eadem effectus, quod t'ra falsu e' na generat' ex generationis in
 Hungaria, et t'ra n' in alijs cognatis e' idem climatis.

Q. Ista arguta t'ra e' q'ra ex q' tollunt influentia, q' q'ra d'ca, i'na ma:
 go q'ra es, na illi d'cant, Alia agere p' sola lucem, s' idem lucem
 dissipant p' omnes partes orbis, no fauor eodem in omnib' effectus, ne in eadem
 e' idem climatis, s' d'cant id' form' q' e' no e' idem in omnib' effectibus
 ad eodem effectus p'ducendos, q'ra inuenit lucem n' auent. partib' a' q'ra
 climatis: atq' t'ra idem d'cant q' influentia s'nt ex p'ntione a d'ca, s'
 t'ra n' materialib' me agere eadem nro in oia corpore sicut qualitates
 n' d'ca n' agunt in quib' s' in corpore uero nro dissipata, ut patet in
 magnete, q' trahit ferru, et nro frigores, und' o' r'ice. Atq' 4' met:
 q'ra supra laudat' h' p'bi n' d'cant, idem e' idem = idem nro
 e' idem t'ra.

Q. Qual nro in omnib' p'ndem climatis partib' q' idem f'nt eff:
 et quod in h' n' d'cant, s' d'cant h'ae p'ntent' na p'ntent' e' in
 dissipat' mate, et d'cant p'ntent' q' d' cant quod, sicut ad uent' nro
 in n' d'cant n' d' cant origine donatu e' ad hominu nro p'ntent' fauore

Dices 4. Influentia n' concurrat, nisi abstrahendo, s'nt fauore
 numerando, q'ra d' cant h' h' effectus s'nt p'ntent' a p'ntent' qualitatib' uel
 sublimitatem, et a lumine nro uel influentia, q' d' cant t'ra: q' e' in:
 dom' h' qualitates uel nro p'ntent', et ut s'nt in t'ra uel in t'ra
 s'ntent' p'ducit effectus ualde diuersos, ut patet in alib' et plantis.

Q. Dicenda e' uia a celo nro pendere q'ra effectus uel p'ntent'
 influentia.

Q. Ista arguta: excludit actione luminis, na nro p'ntent' calor
 e' idem, nro nro e' reuocare ad p'ntent' a lumine calorem.

Q. Ista arguta: nro nro a tempore qualitatib' p'ntent' nro p'ntent'

illius, vel quia sunt fortis, ut possunt in omnes partes ita saluari, nam
 licet a tali tempore q. v. q. d. in somno talis omnia ille respiciat, quia
 terram, solam, non tamen in omnibus locum, q. d. in quibus sit q. d. in tali
 parte intrinsece existens facile potest quia in ipso de resolutione huiusmodi tri-
 pationem autem ex in somnate tali herba, nec ad hunc effectum respiciat
 semper agens, quod in se semper determinate non se habet in ordine ad
 existentiam, a qua vult omni distinguere, qui non magis se tunc in ordine
 ad certam partem, si per hoc referri ad sola forma, sicut, et qua-
 litate temperata, q. illa spectat, sed in ordine ad totum, sicut, q. aliqua
 potentia vult, vult dici appetat ei parti generat, sicut, q. ab actu: un-
 de si in lacu: vult magis, non est in, aut ad hunc partem, q. ad illa
 partem se referret q. d. licet eadem futura esset magis, sicut, multa
 in esse existentiam corpus, ad quod procederet ratio quidam illius imponi.

Dices. Non est maior ratio, aut influentia generat ad aliquos esse
 est, q. ad alios, q. d. vel ad omnes, u. ad nullos.

Respondeo. Licet per se lumine, dico tamen non respiciat influentia ad omnes actiones
 et ad eos, q. res ab illis sunt, et q. vult in se super se, sicut, inferiorum.
 V. q. non ponit ulla influentiam ad partem magis, dicitur, et forte non e-
 ipse generat influentiam ad videntem eam, aut tradit formam magis,
 aut in in ordine ad corpus sui existentiam semper huiusmodi, q. d. illi, deo
 superiore, q. d. in ordine extrinseco. Deinde multa sunt effectus, q. licet
 in se spectati se superent eam, sicut, respondent, si in spectat, magis, q. d. huiusmodi
 respiciat influentiam superioris, q. d. in generat, alia extrinseca, de qua non
 eo putanda, nam sicut, sicut, item, cui respiciat aliqua, sed a cui, non respiciat
 vult, illa vult, huius, ut, in, in introductione, sicut, cadaveris.

Dices. O. Atque non meretur influentiam, q. d. non sunt.

Respondeo. Ab auctoritate regulari non valet arguere.
Ad 2. Ex tali ordinis respiciunt perinde influentia, que in
 sicut, magis, q. d. in, q. d. vult, deus, non, sicut, huius, ut, sicut, sicut, forma
 sicut, agere in huius, huius, forma, sed, vult, partes, huius, q. d. sicut, non, respiciat
 sunt, agere, p. lumen, q. d. p. influentiam.

Dubium Vindicium

In quas effectus celum influere possit

Con. l. 2. de celo. c. 9. d.

Præcipua difficultas est in uidentibus.

C. 1. Viuentia imperfecta qualia sunt, quæ uicarij actiua sunt, quæ sponte ex puri naturæ ratione, celum uirtute percipiunt. Quia hoc ipsum non habet illud aliud quod per se ipsum, a quo possent intro- duci, eius omnes ista dispositiones per aere quasi generant, et introducunt, fere- batur. Inter intentionem uicarij generantur. et sic de eo uicarij, et sic de illa genera- tione ex dispositione generantur ad quæ sunt fere uicarij, et sic de illa genera- tione educuntur, et sic de illa generantur, et sic de illa generantur in celo.

C. 2. Celum ad educationem fere uicarij impediti generat. ut tunc ut causa respectu autalis naturæ, et in sua pluritudine celo quasi uicarij in dicitur generationem plurimum rationem aliam. Quia quodlibet uicarij est effectus celo, quod celo non est de causa principalis uicarij, ad uicarij quæ uicarij est effectus generationis.

C. 3. Esti celum concurrat ad dispositiones respectu ad effectum aliam generationem, et ad educationem fere uicarij, ut ut respectu fere causa generat, quæ uicarij alia ab- sunt generatione non sunt aliam generationem uicarij, et per uicarij generantur. Unde uicarij est effectus generantis non potest generare, sed in uicarij generat effectum, et sic de illa generat effectum et sic de illa generat effectum.

Quæres, an celo sit data uis generandi alia imperfecta, et non alia. Quia, quia imperfecta possunt uicarij ex puri naturæ, et sic de illa generat effectum, et sic de illa generat effectum, et sic de illa generat effectum, et sic de illa generat effectum.

possunt pluri a ca^u & auri, nec ff. ma^u disponi ad salu^m uiuentis
suum, nisi p^{er} casu^m & p^{er} uoluntate^m, unde h^{ic} fuit esse alieni g^{en}
su^m in uoluntate h^{ic} casu^m & quoru^m p^{er} ma^u.

Con: 12034-7

Quaest. 2. Vtrum alia ex parte ma^u ui^u astru^m geni:
ta sint eiu^udem sp^{eci}ei et alijs eiu^udem no^uis, q^u ex femine
nascuntur.

R. Affirmative q^u in illis sunt eadem au^uditia, p^{er}metat^u 111. Deinde
quia ui^u calore sunt genita p^{er} bonu^m generant^u sibi similia, q^u ex
femine nata. Vide Conu^ul^u.

Con: 12035-9

C. 4. Cali non possunt influere directe in intellectu,
aut uoluntate humanam, imprimenda scilicet aliq^uo immediate
in ipsas p^{ar}tes, cum sint materiales.

C. 5. Cali possunt aliq^uo officio in aliam re^m, qual
aliqua no^u redundet in intellectu, et uoluntate, ita ita nihil
vultu possunt mouere ipsas p^{ar}tes: possunt. n. ipse organa g^{en}erati
ta h^{ic} p^{er} uia^m uoluntate^m in uoluntate^m q^u redundat p^{er} uia^m ut p^{er} uia^m
ip^uu. V. g. caliginando cordis sanguinem, qui sponte uoluntate appetit^u resp^{er}
dit ad ira^m in uoluntate, si q^u uoluntate p^{er} aliquid uoluntate inclinet, si uoluntate
p^{er} uoluntate influxu^m cali^u sunt uoluntate habent^u effectum p^{er} uia^m organa, q^u dicit^u
unde facit^u intellectu^m p^{er} uoluntate uoluntate: ita uoluntate est fluid^u,
ip^uu no^u necessitant^u p^{er} in uoluntate.

Con: 12036-10

C. 6. Cum indirecte mouet^u uoluntate, non necessitate, et uoluntate
mouet^u lanent^u q^uere th^{er}iacu^m, q^u ex g^{en}eratione astru^m futuru^m ho^u
minum euentu^m p^{er} uoluntate uoluntate, q^u uoluntate, cu^m uoluntate p^{er} ex calore uoluntate
h^{ic} uoluntate uoluntate no^u p^{er} uoluntate, cu^m uoluntate nullu^m h^{ic} effectum totu^m
p^{er} uoluntate, iⁿ uoluntate in uoluntate effectu^m cu^m uoluntate p^{er} uoluntate. Non in uoluntate
p^{er} uoluntate uoluntate, p^{er} uoluntate p^{er} uoluntate ad p^{er} uoluntate uoluntate, p^{er} uoluntate
uoluntate, non uoluntate uoluntate, et si uoluntate uoluntate effecta p^{er} uoluntate
uoluntate uoluntate ex parte ex uoluntate uoluntate uoluntate, et p^{er} uoluntate
uoluntate, no^u h^{ic} uoluntate, uoluntate.

Dubium Duodecimum

An cessante motu caeli cessarent omnes motus

et actiones rer inferiorum.

S. Thomas putat in 2. sent: d. 2. q. 2. cessante motu caeli cessa-
rent omnes motus, et actiones, q. aliquis nup. ad generatione solum orbi:
ravit, qd putat eolum tunc tunc dicens ad tales actiones nullo
gauroni.

5. C. 1. Si caelum non moveret, nihilominus posset influere sublimaria et conu-
ni aliqua inferiora qd motu caeli solum dicitur, et actio caeli applicat ut si in mundo
est ad diversa corpora, in qua agit: nec intelligitur impellens, et sic ad se habere
sibi videtur esse agendi; qd motus noster non tollit ad administrationem, et in ipse sublimaria
pote. et dicitur non esse

5. C. 2. Si caelum non moveret, adhuc res sublunares possent exercere multas actiones qd ex actionibus rer sublunarium
multa sunt qd non videntur ab influxu caeli, qd saltem ibi non cessarent.
Sol signante tempore dicitur, nec in hoc cessarent actiones rer sub-

5. C. 3. Motus caelorum est necessarius ad temperandos
aptos dependentibus eorum influxus, et ad servanda decora
temperant, quoniam tamen in his inferioribus; unde si cessarent ali-
motus saltem motus essent qualesdam inordinatos, nec esset aliis quibus gene-
rationem, et corruptionem qua singulari annis videtur.

5. C. 4. Si motus caeli cessaret, et simul influxus eius sub-
traheretur his inferioribus, quaedam naturae actiones subluna-
riam cessarent, et quaedam non: qd non motus, qd qd sunt alti:
ones, qd nullo modo influxum, et ad rationem fluxum, ut fluxus caelis, na
in aperte partes sicut est in terra, nec sufficiens ad rem recedat
reformationem, sicut se ad fuerit, et ad plenam tota dispositione
q. nullo modo est ad generationem: na in omni elemento, et sola
ad, sicut motus actionem, et recedat non sufficit ad rationem
necessariam, sicut ut ex ipis, et ab ipis non solum motu generet, in qua nec in

Con: a. 2. 88

aliquo horum, nec in omnibus simul ut sita nicti fuerit, aut eminetur: tunc
 cum sint elementa nec transiens respectu nictus, ut ut illi solis & vis actua
 et pira pabij generatioms mixtos, qd' nicti e' aeris celestis, q' simul ad p'prietate
 mixtipem: Deinde generatioms iuventive multat addunt a caliditate
 influa p'prietate abicicntis p'mini, unde illud p'prietate, q' dicitur
 g'nerant h'umiditate. Deniq' m'it'ra p'dam p'prietate ualde t'bilis sunt
 ad g'nerande sibi p'milla, nisi q'ntu' caliditate iuuet: qualia s'nt m'it'ra qd'
 h'ic influa' caliditate cepto, cessabunt et ista. Etia' p'prietate q'ntu' p'prietate
 q'nta multa sunt aqua, quos' t'ntu' e' p'prietate ad actiome p'prietate p'prietate
 caliditate cepto influa' p'prietate cepto, q'ntu' caliditate m'it'ra g'nerat
 m'it'ra m'it'ra caliditate cepto, q'ntu' caliditate cepto, q'ntu' caliditate cepto
 b'ies, et alij dicit' utu' influa' h'ic influa' cepto.

21. Dies. Quia m'it'ra q'ntu' e' cepto caliditate m'it'ra caliditate q'ntu' m'it'ra
 e.g. qd' e' cepto m'it'ra m'it'ra.

22. Quia m'it'ra e' uera, si sit p'prietate in aliquo genere caliditate, q'ntu' m'it'ra m'it'ra
 caliditate respectu omnium motu. De p'prietate, et Terra q'ntu' m'it'ra
 thomatis. Consule Coniunctioes lib: 2. de u'ra. c. p'prietate. a. 12. q. 2.
 q. 2. q. 3. q. 5.

Quia p'prietate quous, stella terra superet, aut ad
 ea superetur.

De Stellis fixis.

Quous stella magnitudinis p'prietate q'ntu' magnitudinis terra 107 $\frac{1}{5}$ $\frac{1}{4}$ vel 107 $\frac{1}{5}$
 Quous stella magnitudinis cepto q'ntu' magnitudinis terra 90 $\frac{2}{5}$ $\frac{1}{5}$ $\frac{0}{5}$ $\frac{0}{5}$ $\frac{0}{5}$ vel 90 $\frac{1}{5}$
 Quous stella magnitudinis s'nta q'ntu' magnitudinis terra 72 $\frac{2}{5}$ $\frac{0}{5}$ vel 72 $\frac{1}{3}$
 Quous stella magnitudinis p'prietate q'ntu' magnitudinis terra: 57 $\frac{1}{4}$ $\frac{0}{5}$ $\frac{0}{5}$ vel 57 $\frac{1}{4}$
 Quous stella magnitudinis s'nta q'ntu' magnitudinis terra: 36 $\frac{5}{8}$ $\frac{0}{5}$ $\frac{1}{5}$ $\frac{0}{5}$ vel 36 $\frac{1}{8}$
 Quous stella magnitudinis p'prietate q'ntu' magnitudinis terra: 18 $\frac{26}{512}$ vel 18 $\frac{1}{10}$.

59

De Stellis orientibus.

Saturnus greditur terra magnitudinem $91 \frac{1}{8}$
 Iuppiter greditur terra magnitudinem $95 \frac{1}{3} \frac{8}{4} \frac{7}{3}$ vel $95 \frac{1}{2}$
 Mars greditur terra magnitudinem $1 \frac{1}{2} \frac{2}{1} \frac{7}{6}$ vel $1 \frac{1}{2}$
 Sol autem terra magnitudinem $166 \frac{3}{9}$

Terra greditur Venens magnitudinem $75 \frac{1}{27}$.

Terra greditur Mercurij magnitudinem 219.52

Terra greditur magnitudinem $29 \frac{1}{3} \frac{8}{25}$ vel $29 \frac{1}{3}$

Cynthia, Mercurius, Venus, et Sol, Mars, Terra, Saturnus
 Orbis astrorum huius quatuor venduntur horum.

Resolutio Libri 2^{ti} de Caelo.

Capitulum Primum

Ostendit capitulum primum caelum esse immutabile, 1. quia est perpetuum.
 2. quia est causa operans alia. 3. quia auctores tradiderunt deo sedem
 perpetuam. 4. quia movetur sine labore, et sine defatigatione in sui
 gravitate, nec laevo, nec fatigato motu, cum quo movetur.

C. 2.

C. 2. agit de situ portuum, quibus caelum, aspectus sunt a. b. d. h. i. k. l. m. n. o. p. q. r. s. t. u. v. w. x. y. z. et de accidentibus caeli quibus.

C. 3.

Ostendit plures caelos et diversitates motuum.

C. 4.

Caelum est figura sphaerica, quia est perfectissima figura, et maxime in se, quia

si met partes in angulos ex partes erga celum dantis unquam. 5. et plus
figuram est actissima uelocitati motu - et motu de motu autem
totum uisum.

C. 5.

Quod in ab oriente in meridie in circulo uelocitate motu ad caepi q gba
fuerit q a motu e antipolum q ab omni motu: et naa sunt quod ne.
lat sunt nisi inueniat in uelocitate motu.

C. 6.

Motu sui uelocitate regulari. i. eadem sunt uelocitate in oriente sui motu
in sui motu succedenti. Et q ea quod in xpto motu in eo est in
topio motu, remissio et motu q in situ motu in motu uelocitate
ex parte motu in celo potest uelocitate in uelocitate motu, in celo in
poco motu, et inueniatur, nec ex parte motu, in fine ulla uelocitate
motu nec uelocitate motu. v.g. Stellar q uelocitate motu in uelocitate
in uelocitate motu.

C. 7.

Agit de stellis et de naa eius.

C. 8.

Docet stellas non moueri in celo q motu motu in glo sunt fixae.

C. 9.

Docet nullu esse partu in celo. 2. quia nung e subit. 2. qa euerit motu.

C. 10.

Quod, quia orbe sunt uelocitate, et q motu. Alter salu in uelocitate:
si uelocitate et motu quid planum, qm sunt ab uelocitate in motu mouentur
in celo. Zodiacu, inuen. et uelocitate, quod uelocitate q suo motu in
et uelocitate uelocitate motu q uelocitate motu motu q q suo motu in
et uelocitate uelocitate motu q uelocitate motu motu q q suo motu in

C. 11.

Docet stellas esse plures, et potest ex luna, ex auis in uelocitate, et
motu, in uelocitate de uelocitate, et ex auis in uelocitate motu motu motu
uulocitate motu, sal uelocitate.

C. 12.

Habet de plerumque motu motu q q uelocitate motu motu.

C. 13.

Præter sententias veterum de terræ sita, figura, motu, & ceteris.

C. 14.

Duo Actus sunt. 1. Terræ quæ sunt in mundo totus mundus, quæ motu ignis et terræ sunt motu fieri, quæ terra sunt, motu ad locum, a quo natus mundus, quæ sunt motu ad locum, a quo natus mundus. Deinde est proprietas, quæ tenet terram solvere in nubem. Deinde et terra et potentia, quæ sunt motu terræ esse gravitatem, quæ tendit ad medium. 2. Sicut unumquemque rationem, ut in longum, quæ sunt motu. 3. Quæ sunt proprietas, quæ tenet terram esse gravitatem, quæ tendit ad medium. Deinde et terra et potentia, quæ sunt motu terræ esse gravitatem, quæ tendit ad medium. Deinde et terra et potentia, quæ sunt motu terræ esse gravitatem, quæ tendit ad medium.

Liber 3us, et 4us de Cælo.

C. 1.

Præter sententias veterum de elementis, quæ sunt gravitas, levitas, motus, et ceteris. Præter sententias veterum de elementis, quæ sunt gravitas, levitas, motus, et ceteris. Præter sententias veterum de elementis, quæ sunt gravitas, levitas, motus, et ceteris.

C. 2.

Habet sententias veterum de corpore, et intentione.

C. 3.

Duo sunt elementis motu, quæ sunt gravitas, levitas, motus, et ceteris. Duo sunt elementis motu, quæ sunt gravitas, levitas, motus, et ceteris. Duo sunt elementis motu, quæ sunt gravitas, levitas, motus, et ceteris.